

Közbeszerzési aktualitások

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) elfogadása óta folyamatos módosításokon esik át. 2009. decemberében a Parlament által elfogadott, de ki nem hirdetett, a Közérdekvédelmi és Közbeszerzési Hivatalról szóló törvényjavaslatból két elem - az elektronikus közbeszerzési kötelezettség hatályon kívül helyezése, illetőleg a nyilvánosságra hozatal szabályai,- a 2010. évi XII. törvénnyel 2010. március 1-jétől beépültek a Kbt-be. E rendelkezések nem küszöbölik ki a törvény közismert szabályozási anomáliáit, így tovább zajlik a jogalkotási folyamat szakmai előkészítése, mely talán még ebben az évben normaszövegben is megmutatkozik.

Az elektronikus közbeszerzés kötelezettségből lehetőséggé változott

Az e-közbeszerzés és e-jogorvoslat alkalmazását 2010. január 1-jétől kötelezővé tették - illetőleg július 1-jétől bővítették volna - korábbi törvénymódosítások. E kötelezettség úgy terhelte a közbeszerzés alanyait, hogy teljesítésének technikai feltételei országunkban nem voltak adottak, azonban kifogás esetén a jogsértés megállapításának volt helye. **A módosítással eltörölték az elektronikus közbeszerzés és jogorvoslat kizárólagosságát**, amely, mint lehetőség továbbra is megmaradt. Ettől eltérően az **építési beruházás árajánlatát** jogszabályi előírás szerint meghatározott software használatával létrehozott **elektronikus formában kell benyújtani**. Természetesen továbbra is fennmaradt az elektronikus feladási kötelezettség **a közösségi eljárásrendben**, azaz itt az ajánlati felhívás közzététele **továbbra is kizárólag e-úton történhet**. Az elektronikusan benyújtott iratokat fölösleges „túlbiztosítani”, azaz másolatban vagy faxon megismételni.

Ezzel párhuzamosan 2010. január 1-jére **visszamenőleg kizárták a jogsértést** az e-közbeszerzési, illetve e-jogorvoslati kötelezettség elmulasztása miatt (a Közbeszerzési Döntőbizottság az átmeneti időszakban sem szabott ki bírságot a mulasztókra).

Valamennyi közbeszerzés (legyen akár e-, vagy papíralapú) során tiszteletben kell tartani a Kbt. alapelveit. A Közbeszerzések Tanácsa szerint hivatalbóli jogorvoslati eljárás megindítására lehet számítani olyan esetben, ha az ajánlatokat olyan formátumban, (pl .PDF-ben, szkennelve) kéri az ajánlatkérők, mely indokolatlanul megnehezíti az ajánlattételt, sérti az ajánlatkérők esélyegyenlőségének elvét.

A honlapon történő közzétételi kötelezettség

Az erre vonatkozó szabályozás 2009. december 31-ei állapota került visszaállításra. Akinek van saját honlapja, ott, akinek nincs, a Közbeszerzések Tanácsa honlapján **köteles közzétenni a 2009. április 1-jét követően megkezdett eljárásokkal kapcsolatosan:**

- éves közbeszerzési tervét és módosításait,
- adott közbeszerzési eljárásához kapcsolódó összes hirdetményt,
- a közbeszerzési eljárást lezáró szerződést,
- a szerződés módosításáról, teljesítéséről szóló tájékoztató hirdetményt,
- a jogorvoslati eljáráshoz kapcsolódó információkat (lehet utalni a KBT. honlapjára is),
- ugyanazon ajánlattevővel - vagy meghatározó befolyásával érintett – kötött 5 éven belüli szerződéseket értékhatára tekintet nélkül,*
- a házon belüli szerződéseket,
- az éves statisztikai összegezt.

*** Mely szerződéseket kell közzétenni?** A közbeszerzési szerződés megkötését követően 5 éven belül

- a nyertes ajánlattevővel (ajánlattevőkkel), továbbá
 - a nyertes ajánlattevő Ptk. szerinti többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezettel,
 - a nyertes ajánlattevő felett a Ptk. szerinti többségi befolyást gyakorló gazdálkodó szervezettel
- megkötött, a közbeszerzési értékhatárokat elérő és el nem érő értékű szerződéseket, valamint minden egyéb szerződést is , ideértve a 2/A. § szerinti (in-house) szerződéseket is (Kbt. 99/A. § (4) bekezdés).

Az átláthatósági megállapodás és az átláthatósági biztosok

„Az átláthatósági megállapodás alapján - az átláthatósági biztos által nyújtott monitoring szolgáltatás révén - a felek előmozdítják a teljes közbeszerzési eljárásra (ideértve annak előkészítését is), valamint az annak alapján megkötött szerződésre vonatkozó jogszabályok és a nyilvánosság követelményének érvényesülését. ”

A kialakult nemzetközi joggyakorlat nyomán a 2008. évi módosítással bekerült a közbeszerzési törvényünkbe az átláthatósági megállapodásra vonatkozó szabályozás, azonban az eltelt időszakban ez nem megfelelően működött. A jogalkotó ez évben minden korábbi rendelkezést hatályon kívül helyezve újrászabályozta a kérdéskört a Kbt. 11/A. §-ában.

Az átláthatósági megállapodást **az ajánlatkérő köti az átláthatósági biztossal**, a szerződés hatálya azonban minden ajánlattevőre kiterjed. A megállapodás jogszabályban meghatározott esetekben kötelező - ekkor hatályos átláthatósági megállapodás nélkül a közbeszerzési eljárást nem lehet megindítani és lefolytatni -, ezen túlmenően az ajánlatkérő önkéntesen is megkötheti, kihasználható az azzal járó előnyöket.

A 113/2010. (IV.13.) Korm. rendelet az átláthatósági megállapodást az alábbi esetekben teszi kötelezővé:

- **2010. július 1-jétől** az 1 milliárd forintot elérő értékű KÖZOP-projekteknel (kivéve: vasúti projektek),
- **2011. január 1-től** a 200 millió forintot elérő költségvetési, EU, más nemzetközi forrásból megvalósuló közbeszerzéseknél.

A határidőt a közbeszerzési eljárás előkészítésének megkezdésétől kell számítani!

Az átláthatósági biztosokat a Közbeszerzések Tanácsa veszi nyilvántartásba, melynek feltétele meghatározott felsőfokú végzettség, legalább 3 éves szakmai gyakorlat, átláthatósági biztosi vizsga letétele. A biztossal szemben szigorú összeférhetlenségi követelményeket ír elő a jogszabály, és maximálja – nem túl magasan – a díjazásuk mértékét is (kötelező igénybevitel esetén bruttó 4800,-Ft-os óradíjban).

Jegyzők figyelmébe!

A Közbeszerzések Tanácsa – a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008.évi CV. törvénynek megfelelően aktualizált - újabb útmutatót adott ki a helyi önkormányzati szervek beszerzéseiről (K.É. 2010. évi 24. szám, 2010. február 26.), mely a Tanács honlapján is megtalálható.

Az egyre szaporodó bonyolult beruházási konstrukciókkal, közös projektcégek létrehozásával (PPP-projektekkel) kapcsolatos önkormányzati döntések előkészítését megkönnyítheti a Közbeszerzések Tanácsának az üzletrész átruházás útján megvalósított beszerzések Kbt. alá tartozásának megítéléséről kiadott 1/2008. (K.É. 40. 2008. április 4.) számú ajánlása.

Debrecen, 2010. június 17.

Czeglédiné dr. Szilágyi Irén
vezető főtanácsos
FIMFO Debrecen